

University of Groningen

De samenhang tussen psycho-galvanische reflex en grondeigenschappen van het temperament

van der Vleugel, Evert Sidonius

IMPORTANT NOTE: You are advised to consult the publisher's version (publisher's PDF) if you wish to cite from it. Please check the document version below.

Document Version

Publisher's PDF, also known as Version of record

Publication date:

1939

[Link to publication in University of Groningen/UMCG research database](#)

Citation for published version (APA):

van der Vleugel, E. S. (1939). *De samenhang tussen psycho-galvanische reflex en grondeigenschappen van het temperament*. Noordhoff Uitgevers.

Copyright

Other than for strictly personal use, it is not permitted to download or to forward/distribute the text or part of it without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), unless the work is under an open content license (like Creative Commons).

The publication may also be distributed here under the terms of Article 25fa of the Dutch Copyright Act, indicated by the "Taverne" license. More information can be found on the University of Groningen website: <https://www.rug.nl/library/open-access/self-archiving-pure/taverne-amendment>.

Take-down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Downloaded from the University of Groningen/UMCG research database (Pure): <http://www.rug.nl/research/portal>. For technical reasons the number of authors shown on this cover page is limited to 10 maximum.

Het hoofddoel van het onderzoek was: de samenhang tussen psycho-galvanische verschijnselen en temperamentseigenschappen na te gaan, met het oog op eventueel gebruik van deze verschijnselen voor experimenteel temperamentsonderzoek. Daarnaast werd de typologische waarde bepaald van enkele andere experimenten en tests, met name enige optische nawerkingsproeven, de Masselontest en een nieuw ontworpen test: associatie op zinnen.

Onder temperamentseigenschappen worden verstaan: emotionaliteit, secundaire functie en activiteit volgens de conceptie van Heymans. Gegevens over deze eigenschappen werden afgeleid uit de antwoorden der proefpersonen op vragenlijsten, hoofdzakelijk opgesteld in aansluiting aan Heymans' heredititeits-enquête.

Het materiaal werd zowel streng statistisch als meer intuïtief bewerkt. Bij de statistische bewerking werden de proefpersonen geklassificeerd naar emotionaliteit en naar secundaire functie; de intuïtieve bewerking leverde een klassificatie op naar emotionaliteit, naar secundaire functie en naar activiteit. De beide klassificaties naar secundaire functie vertonen een sterke, die naar emotionaliteit echter een veel zwakkere correlatie. Alle klassificaties werden afzonderlijk met de experimenten en tests vergeleken. De resultaten van statistische en intuïtieve bewerking stemmen daarbij in hoofdzaak overeen.

De nawerkingsproeven blijken, binnen de hier onderzochte groep van normale proefpersonen, geen samenhang met temperamentseigenschappen te vertonen, zelfs niet met de secundaire functie, als criterium waarvoor ze oorspronkelijk in het onderzoek waren opgenomen.

Ook de prestaties bij de Masselontest zijn niet afhankelijk van bepaalde temperamentseigenschappen. De test „associatie op zinnen” blijkt een goed criterium te geven voor emotionaliteit. Er is een duidelijke correlatie tussen de emotionele kleuring der associaties en de mate van emotionaliteit.

In de psychogalvanogrammen zijn vele verschillen te vinden die samengaan met bepaalde temperamentseigenschappen. Met zekerheid laat zich uit dit onderzoek echter slechts de samenhang tussen secundaire functie en psychogalvanisch gedrag afleiden. Sterke secundaire functie uit zich in het psychogalvanogram door lange latentietijden, betrekkelijk kleine prikkel-

uitslagen, lange nawerking vooral in verhouding tot de kleine uitslagen, en geringe „afstomping”. Omgekeerd duiden korte latentie- en nawerkingstijden, grote uitslagen en sterke afstomping op overheersende primaire functie. Dit betekent niet, dat de mensen met overwegende primaire functie zich op al deze punten afzonderlijk scherp van de meer secundair functionerenden onderscheiden. Daarvoor zijn er te veel storende factoren — men denke aan de invloed van emotionaliteit en activiteit — die de intervariatie binnen de beide groepen vergroten. Evenwel mag in het samen voorkomen der boven omschreven curve-kenmerken een uitstekend criterium voor secundaire (resp. primaire) functie worden gezien.